

Velkommen til Forskning og Forandring

Authors: Ditte Tofteng, Eva Schwencke og Janne Madsen

Forskning og Forandring er et nyt peer reviewed open access tidsskrift med bidrag fra en række nordiske forskere. Med **Forskning og Forandring** ønsker vi sammen med forfattere i både skandinaviske og internationale forskningsmiljøer at skabe en platform til at belyse, drøfte og udvikle forholdet mellem forskning og forandring og mellem udvikling og læring inden for professioner og organisationer.

Forholdet til forandringer i praksis er et historisk centralt spørgsmål for forskning. I dette tidsskrift sætter vi spørgsmålet om forskningens samfundsmæssige bidrag og rolle til debat. Skal forskningen kortlægge, undersøge eller bidrage til at forandre den virkelighed, som praksisfeltet udgør, og hvordan? Den pædagogiske forsker og tænker John Dewey argumenterede for, at kundskabsdannelse nødvendigvis hænger tæt sammen med at gøre noget i og med praksis (Dewey, 1910). Sociologen Kurt Lewin argumenterede for, at vi bedst kan forstå verden ved at forandre den eller sætte den i bevægelse, for ”forskning, der alene producerer bøger, er ikke tilstrækkelig” (Lewin, 1946).

Men selvom bøger ikke er tilstrækkelige, er det alligevel afgørende, at vi i **Forskning og Forandring** ihukommer Humboldts ideal om en fri og uafhængig videnskabelse. Dermed forbliver drøftelserne af forholdet mellem forskning og forandring en del af et refleksivt akademisk fællesskab fremfor at lade sig opsluge eller forføre af den praksis, der spiller så stor en rolle i vores forskning. Som Kurt Aagaard Nielsen skrev i 2012: ”Jeg tror, at der igen er brug for Humboldts argument for at beskytte videnskaben mod at hengive sig helt til partikulære interesser i samfundet og i virksomhederne” (Nielsen, 2012).

©2018 Ditte Tofteng, Eva Schwencke og Janne Madsen. This is an Open Access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>), allowing third parties to share their work (copy, distribute, transmit) and to adapt it, under the condition that the authors are given credit, that the work is not used for commercial purposes, and that in the event of reuse or distribution, the terms of this license are made clear.

Citation: Tofteng, D., Schwencke, E. & Madsen, J. (2018). Velkommen til *Forskning og Forandring*. *Forskning og Forandring*, 1(1), 1–8. <https://doi.org/10.23865/fof.v1.1241>

Forandringsskabende forskning betegnes på mange måder: anvendelsesorienteret forskning, praksisbaseret forskning, praksisrelevant forskning, anvendt forskning, praktikerforskning, forskning i egen praksis, udviklingsberiget forskning, handlingsberiget forskning, interaktiv forskning, samskabelse, co-creation, feministisk forskning, aktionsforskning m.fl. Trods deres fælles opmærksomhed på forskningens betydning for at løse og drøfte praktiske, samfundsmæssige problemer og bidrage til løsninger og forbedringer har alle disse traditioner deres særlige metodologiske, ideologiske og normative udgangspunkter. Vi ønsker både at lade tidsskriftet flyde over med mættede virkelighedsbeskrivelser, analyser skabt i samarbejde med praksisfeltet, teoretiske nyudviklinger samt refleksioner over forskningens betydning for samfundsmæssig, institutionel, organisatorisk eller faglig forandring. Det er således differentieringen mellem det akademiske forskersamfund og det øvrige samfunds praksisformer, vi søger at dæmme op for, således at der i større udstrækning kan opdyrkes meningsfuld viden på tværs og i samspil (Nielsen, 2012).

Forskning og forandring – en dobbelt bevågenhed

Forståelsen af, hvilken indflydelse videnskabelige indsigter har på samfund og samfundsudvikling, fik en særlig opmærksomhed i årene efter anden verdenskrig. Det blev i disse år tydeligt, hvordan forskning kunne have betydning for udfaldet af krigen, men også for de i krigen anvendte metoder (Faye & Pedersen, 2012). Man kan sige, at videnskaben efter verdenskrigen mistede sin forestillede uskyld og blev en magtfaktor i samfundsudviklingen. Denne nye forståelse af forskningen kom mange steder fra, men to spor er særligt væsentlige for dette tidsskrift. Det ene spor opstod inden for i forskningen selv. En række kritiske forskere og forskningsmiljøer på særligt det sociale og det humanistiske område rettede opmærksomheden mod forskningens selvansagelse eller interne fagkritik. Dette resulterede i en række metaanalytiske udredninger fra forskermiljøer som Frankfurterskolen og Chicagoskolen (herunder hos tænkere som Hannah Arendt, Zygmunt Bauman og Theodor Adorno), og samtidig resulterede det i forskning, der blev optaget af betydningen af at inddrage praksisfeltets aktører i forskningen. Det var forskning, hvor videnskabelse og udvikling foregik i et tæt parløb. Og forskning, hvor forskerens rolle var deltagende, og deltagerne var medproducerende i skabelsen af viden. Et perspektiv som fx Kurt Lewin står som samlende figur for (Lewin, 1946).

Det andet spor ser vi på den politiske arena. Her har konklusionerne efter verdenskrigen et større fokus på forskningens samfundsmæssige værdiskabelse. Hvor man tidligere havde bedrevet forskning for forskningens egen skyld, blev det nu tydeligere, at forskningen også blev styret af andre interesser end forskningen selv. Det blev derfor nødvendigt med en række politiske retningslinjer, styringsredskaber og organisatoriske rammer, der kunne styre videnskabelsen – en videnspolitik (Faye & Pedersen, 2012). I det 21. århundrede har vi set denne videnspolitik udmøntet i reformer og strategier både nationalt og internationalt med større eller mindre betydning for den enkelte forskers arbejde og de enkelte forskningsmiljøers og institutioners virke.

For de professionelle i velfærdsstaterne har særligt de sidste årtiers fokus på viden og videnskabelse som et vigtigt internationalt konkurrenceparameter haft betydning for den udvikling og de udfordringer, de oplever i deres faglige virke.

Forskning og forandring – udvikling af ny viden

Forholdet mellem forskning og forandring forstås meget forskelligt i forskellige forskermiljøer. For en række forskere, forskerkollektiver og videnskabelige miljøer sker der en reorientering i forholdet mellem teori og empiri og i forholdet mellem forskning og praksis – eller mere personligt mellem forskeren og praktikerens. Det sker af mange årsager. Som beskrevet ovenfor sker det som en reaktion på anden verdenskrigs uhyrligheder, der af en række samfundsteoretiske og humanistiske forskere blev opfattet som en advarsel. Herfra begyndte de deres analytiske arbejde vedrørende forskningens rolle i verdenskrigens forløb. Ikke bare af forskeres rolle som opfindere af atombomber, våben og andre teknologier, men også af forskeres rolle i udviklingen af infrastruktur, racehygiejne og andre strukturimplementerende systemer. For de kritiske teoretikere mindede disse analyser om, at forskningen ikke er uskyldig eller neutral, men har en påvirkningskraft og dermed et ansvar.

Forskningens behov for et reflekteret forhold til praksis opstår også i forskningsprocesserne selv. Som i Marie Jahodas, Paul F. Lazarsfelds og Hans Zeisels feltstudie fra 1933, hvor vi ser, hvordan forskerne begynder at tage ansvar for den situation, deres felt er i, fordi de ikke kan lade være. De peger på, at det ikke er menneskeligt muligt at se feltet i nød uden at gøre noget. Forskersubjektet må reagere, når feltet sulter (Jahoda, Lazarsfeld, Zeisel, 1933 (1972)). Jahoda og kolleger begynder at drøfte forskningens praktiske nytte eller forskningens ansvar. En mere humoristisk version af samme type forskningsmæssige udfordring ser vi i den norske film 'Salmer fra Kjøkkenet' (2003). Her bliver en neutralt observerende forsker forstyrret af almindelig menneskelig omsorg, da forskerens informant inviterer på frokost og dermed påvirker hans kortlægning af selvsamme informants rutiner i hverdagslivet.

Når forskningen forstyrres i sin privilegerede rolle giver det anledning til at drøfte forskningens traditionelt anvendte kvalitetskriterier. Kvalitetskriterier, der holder forskning og praksis adskilt. Dette giver blandt andet anledning til bogen 'The new production and knowledge' (Gibbons, Limoges, Nowotny, Schwartzman, Scott and Trow, 1994). Heri introduceres en alternativ vidensudvikling, den såkaldte 'Modus 2'. For 'Modus 2'-forskningen opstilles helt nye kvalitets- og organiseringskriterier karakteriseret ved: lighed i relationen mellem forsker og felt, interaktivitet, anvendelighed og fælles problemorienterede processer. Samtidig giver teorien "om" "the new production of knowledge" vind i sejlene for de former for vidensproduktion, som formår at række ud over en traditionel akademisk agenda, og som ofte findes udenfor universiteterne" (Nielsen, 2012).

En samtidig udvikling af forholdet mellem teori og praksis ser vi i professions- og yrkeslæreruddannelserne særligt i Norge. Behovet for at skabe sammenhæng mellem

teori og praksis i netop professionsuddannelserne skaber grundlag for udviklingen af praktikerforskningen (Hiim, 2016). Den fokuserer på, at aktørerne i praksisfeltet bliver mere og mere opmærksomme på forskning som en måde at frembringe og bidrage til ny viden og ønskede ændringer på. Forskeren er deltager i både praksisfeltet og forskningsfeltet, og den viden, der skabes, har både lokal og almen interesse. Dette forskningsperspektiv giver unikke muligheder for at knytte forskning til problemer i praksis og samtidig formidle viden til andre praksisfelter, der oplever lignende problemstillinger. Denne måde at forske på udviser grænserne mellem udviklingsarbejde og forskning, uden at kravene til nogen af felterne mindskes. Forskning ud fra eller i egen praksis er som andre former for forskning og forandring politisk af natur. Her kombineres mikropolitik – et lokalt, måske endda individuelt fokus – med makropolitik, der får betydning for en større del af fællesskabet. Begge dele berører ulige magtstrukturer inden for både det mikro- og makropolitik område og hænger derfor også tæt sammen med forskning og forandring som led i demokratiske forandringsprocesser.

Ønskerne om praksisforankret, samfundsforandrende og samskabende forskning kommer altså samtidig og flere steder fra. De kommer blandt andet som beskrevet ovenfor fra forskerne selv. De udspringer af forskersubjektive (og kollektive) opdagelser af og forståelser for, at forskning må skabes i samspil med feltet og verden for ikke at blive virkelighedsfordoblende og forførende. Ønskerne kommer imidlertid også fra politisk side med en tæt forbindelse til udviklingen af videnssamfundet.

Forskning og forandring – politisk og normativ

Der er i de skandinaviske lande – ligesom i resten af Europa – et særligt fokus på, at viden skal skabe værdi gennem et styrket samspil i videnstrekanten mellem forskning, praksis og uddannelse. Det er målet, at uddannelserne skal forskningsbaseres gennem en tæt dialog med den praksisorienterede forskning. Denne tænkning er i de skandinaviske lande særligt udbredt på institutioner, der udbyder de mellemlange uddannelser – inden for velfærdsprofessionerne og yrkeslæreruddannelserne. I Sverige arbejdes der i stort omfang med det, der kaldes universiteternes tredje opgave. En opgave, der styres af Triple Helix-modellen, hvori forholdet mellem universitet, virksomhed og samfund beskrives som en sammenhængende helhed (Etzkowitz, 2008). På samme måde som med videnstrekanten er man i dette arbejde optaget af at sikre, at viden og forskning indgår i samspil med praksis og uddannelse for at skabe grundlag for en mere robust samfundsudvikling. I Danmark ser vi, at målene i den europæiske Frascatimanual finder vej til professionshøjskolerne. Målet er, at disse uddannelsesinstitutioner skal tage del i et nationalt videns- og kompetenceløft af velfærdsprofessionerne gennem varetagelsen af selvstændige forskningsopgaver uafhængigt af universiteterne. Opgaven formuleres som praksisforskning eller anvendelsesorienteret forskning (Bladt, Husted og Tofteng, 2018). Hermed igangsættes et arbejde henimod at blive universiteter for anvendt forskning (Universities of Applied Sciences). Forskningen på

disse Universities of Applied Sciences in spe er langt mere politisk styret og forpligtet end på de klassiske universiteter. Men de er også styret af en forskningsambition, der er langt mere praksisrettet. På de norske højskoler påbegyndtes arbejdet med videns-trekanten langt tidligere end i Danmark, og arbejdet blev sat i gang med ambitionen om at udvikle forskerkompetencer hos både de ansatte og de studerende på højsko-lerne. Forskning i egen praksis eller praktikerforskning udvikles som et vægtigt svar på ambitionen om et vidensløft inden for professionerne (Hiim, 2016; Eikeland og Nicolini, 2011; Strande og Madsen, 2017; Schwencke, 2017).

Forskning og forandring – roller og deltagelse

Forholdet mellem forskning og praksis har at gøre med forskerens rolle i og relation til praksisfeltet – eller forskerens relation til praktikerens. I 2002 reflekterede den svenske forsker Lennart Svensson over dette forhold og delte relationen op i fire former for samspil: at forske *på*, at forske *for* (*för*), at forske *til* (*åt*) og at forske *med* (Svensson, 2002).

'At forske *på*' knytter sig til et traditionelt vidensideal, hvor videnskabelig viden og praksisviden er adskilt fra hinanden. Forskeren bestemmer hvilke metoder, der skal anvendes, og hvilken viden, der bliver interessant at forfølge i analyserne. 'At forske *på*' kan forstås som en naturlig arbejdsform i et hierarkisk akademisk miljø og genererer således et ekspertsyn på praksis (Svensson, 2002). Meget interaktiv/kvalitativ forskning falder inden for denne kategori. Det er forskeren, der tager initiativ og har forpligtelsen i forhold til vidensskabelsen. Forandringsambitionerne i denne type forskning er ikke nødvendigvis tydelige, og de er ikke nødvendigvis forskerens forpligtelse. Hvis denne type forskning kommer til at forandre noget, er det muligvis inden for forskersamfundet selv, eller fordi praksis tilfældigvis får øje på forskningen.

'At forske *for*' har til gengæld direkte nytte og aktiv deltagelse som centrale målsætninger. 'At forske *for*' går for eksempel ud på at mobilisere ansatte, unge eller andre målgrupper til at deltage i forskellige samfunds- eller demokratiexperiment (Svensson, 2002). Denne type forskning efterstræber en mobilisering mod et særligt forudbestemt mål, hvor forskerens normative og eventuelle politiske intentioner viser sig som forudbestemte og måske for feltet fremmedgjorte løsninger (Svensson, 2002).

Hos Svensson ændrer 'at forske *på*' og 'at forske *for*' ikke ved det forhold, at deltagerne er objekter for forskersubjektets forskning. Forskeren skaber analyser alene, og praktikerens udsagn flytter ikke nævneværdigt ved forskningens retning. Ingen af de to kategorier har således udtalte forandringsambitioner. Dog har man i kategorien 'at forske *for*' et ønske om at bringe flere deltagergrupper og stemmer frem – et empowerment-perspektiv.

Kategorien 'at forske *til*' er defineret som et hjælpeforhold, hvor forskeren hjælper praktikere med at opbygge viden. Forskerne er kontraktligt forpligtede til at udvikle viden inden for ganske særlige rammer. Her kan forskningen være i fare for at blive forført, styret eller spændt for en særlig politisk eller strategisk vogn. Det er

opdragsgiveren, der i sidste ende beslutter, hvad der skal undersøges, og hvad der skal formidles og konkluderes. Denne kategori har med sikkerhed en forandringsambition. Men det er ikke altid forskeren, der definerer forandringsambitionen. Det er typisk på grund af ønsket om en bestemt type forandring, at opdragsgiver inviterer forskeren ind.

I kategorien 'at forske *med*' er formålet at skabe lige og gensidige relationer, hvor begge parter aktivt medvirker i videnskabelsen med det dobbelte sigte at skabe teoretisk indsigtfuld og praktisk anvendelig viden. Forskningens mere kritiske og strategiske perspektiver kan komplementere og stimulere praktikernes mere situationsbundne vidensdannelse og analyser (Svensson, 2002; Larsson og Nordmark, 2016). Forandringsambitionen i denne kategori er typisk tydelig og retningsgivende for forskningen. Noget er galt, og noget skal laves om - eventuelt forbedres eller videreudvikles eller måske endda demokratiseres (Gunnarsson, 2016).

Alle kategorierne og de forskerroller, der knytter sig til dem, kræver, at forskeren er bevidst om egen rolle, forskeridentitet og (normative) ståsted. Det er væsentligt for forskningens troværdighed, robusthed og gennemsigtighed. Vi håber, at kategorierne at forske *på*, *for*, *til* og *med* kan være hjælpsomme og meningsfulde inspirationskilder for drøftelserne af forholdet mellem forskning og forandring for fremtidige forfattere i tidsskriftet.

Forskning og Forandring - artiklerne i dette nummer

Artiklerne i dette første nummer af tidsskriftet tegner et bredt billede af den videnskabelige arena, vi forestiller os, tidsskriftet skal være.

Signe Hvid Thingstrup er i den første artikel *Pædagogisk faglighed* optaget af betydningen af demokratisering som et centralt element, når man tilrettelægger forskning, og af at forandringer skal foregå parallelt. Samtidig argumenterer hun for, at de senere års stærke fokus på evidens har marginaliseret politiske og normative diskussioner om forskningens samfundsmæssige formål, betydning og forankring. Hun argumenterer for, at aktionsforskning består af to tæt forbundne processer – på den ene side bidrager forskningen til arbejdet med forandringer i praksisfeltet, og på den anden side giver den ny akademisk indsigt.

Ingunn Elvekrok og Berit Bratholm præsenterer i artiklen *En studie av læring hos tillitsvalgte i universitets- og højskolesektoren* et perspektiv på sammenhængen mellem forskning og forandring. Dette perspektiv tager udgangspunkt i, at politiske og samfundsmæssige forandringer - som fx fusioner af højskoler - vil føre til forandringer i aktørernes vilkår og dermed også i personlig læring og udvikling. Fusionerne medfører, at individuelle vidensbehov og behovet for at bearbejde muligheder i fællesskabet ændrer sig. Dette har igen betydning for, hvordan de tillidsvalgte kan påvirke forandringer i højskolesystemet.

Camilla Bernild, Anne Liveng og Dorthe Overgaard præsenterer i artiklen *Kommunikation mellem pårørende og sygeplejersker på en hospitalsafdeling* mulighederne for

at udvikle samarbejdet mellem sygehus og pårørende, når man samtidig ønsker, at patienten skal være hovedpersonen. Den viden, der kommer frem, berører de konkrete personer, som er involverede, men den bringes også op på et institutionelt niveau, hvor sygehuset tager et overordnet ansvar for systematisk at sætte et samarbejde med de pårørende i gang. Viden om patientens tilstand og situation er dermed knyttet til tre parter: patienten selv, de pårørende og sygehuset. Disse tre parter har forskellig viden og forskellige roller i opfølgingsarbejdet og dermed også forskellige handlingsmønstre og mulighedsrum.

Magrethe Tresselt, Torbjørn Lund og Svein-Erik Andreassen har skrevet artiklen *Teammøter i skolen – fra ”logistikmøter” til lærende møter?* med udgangspunkt i et problem i praksisfeltet. Den ene forsker er samtidig praksisdeltager og har introduceret problemet i et forskningsfællesskab og dermed tilført forandringsarbejdet i praksisfællesskabet nye perspektiver. Artiklen drøfter, hvordan mødeaktivitet meget let får karakter af koordinering, og viser, hvordan det er et langsommeligt, grundigt og insisterende arbejde at skabe mødefora, hvori deltagerne får mulighed for at udvikle deres egen praksis.

Charlotte Bech Lau og Lise Sattrup præsenterer i artiklen *Perspektivskift som nye demokratiske begyndelser* deltagerperspektivet i forskning for forandring. I artiklen forstås dette som en grundpræmis i demokratisk deltagelse og udvikling. Forfatterne advarer dog samtidig om, at deltagelse også kan misbruges i forbindelse med besparelser. I artiklen peges på, at bevidst involvering af deltagerne kan føre til et perspektivskifte, som igen er en del af en demokratisk proces. Forfatterne forklarer, hvordan denne metode kan forstås som ”bottom up”, hvor de professionelle bliver udfordret af deltagerperspektivet, som igen åbner for en ændret forståelse af praksisfelterne. De argumenterer også for, at forskere ved bevidst brug af et ”bottom up”-perspektiv kan bidrage til forandringer inden for forskellige praksisfelter.

Tony Burner præsenterer i den sidste artikel *Why is educational change so difficult and how can we make it more effective?* forskning fra England, Skotland og Norge og refererer også til forandringsprojekter fra Finland og Australien. Her præsenteres en dobbelthed, hvor både forskning og forandring er centrale elementer i forskning i forskellige dele af verden. Forandringer, der gennemføres, skal være langsigtede, reelle og kunne begrundes. Det er forfatterens pointe, at der i mange rapporter ikke fokuseres på, hvorfor ændringer gennemføres, men på hvordan. Begge spørgsmål er vigtige, og fx ved ændringer i skolen er både skoleledelse og lærere centrale aktører.

Artiklerne præsenterer således et bredt spektrum af tilgange til forholdet mellem forskning og forandring. Artiklerne står alene som selvstændige bidrag inden for de særlige felter, de placerer sig indenfor, men samlet udgør de et væsentligt bidrag til det forskerfællesskab, dette tidsskrift ønsker at udvikle. God læselyst.

Temareaktionen,
Ditte Tofteng, Eva Schwencke og Janne Madsen

Referencer

- Bladt, M., Husted, M. & Tofteng, D. (2018). Aktionsforskningen som anvendt forskning – mellem anvendelse, nytte og kritik. *Dansk pædagogisk Tidsskrift*, 1, 2018.
- Eikeland, O. & Nicolini, D. (2011). Turning practically – broadening the horizon. Introduction to the special issue of journal and Organizational Change Management. *Journal and Organizational Change Management*, 24(2), 164-174.
- Etzkowitz, H. (2008). *The Triple Helix: University-Industry-Government Innovation In Action*. London: Routledge.
- Dewey, J. (1987 (1910)). *How We Think*. Dover: Dover publications.
- Faye, J. & Pedersen, D. B. (2012). *Hvordan styres videnssamfundet? Demokrati, ledelse og organisering*. Frederiksberg: Nyt fra Samfundsvidenskaberne.
- Gibbons, M. et al. (1994). *The New Production of Knowledge. The dynamics of science and research in contemporary societies*. London: SAGE publications.
- Gunnarson, E. (2016). Can action research processes strengthen gendermainstreaming processes? I: Gunnarson, E., Hansen, H. P., Nielsen, B. S. and Srikandaraja, N. *Action research for democracy*. London: Routledge.
- Hiim, H. (2016). Educational action research and the development of professional teachers knowledge. I: Gunnarson, E., Hansen, H. P., Nielsen, B. S. and Srikandaraja, N. *Action research for democracy*. London: Routledge.
- Jahoda, M., Lazardsfeld P. F. & Zeisel, H. (1972 (1933)). *Marienthal – the sociography of an unemployed community*. Tavistock Publications.
- Larsson, A. S. & Normark, S. (2016). Empowering dialogue – at way to democratize knowledge production. I: Gunnarson, E., Hansen, H. P., Nielsen, B. S. & Srikandaraja, N. *Action research for democracy*. London: Routledge.
- Lewin, Kurt (1946). *Resolving social conflicts*. New York: Harper & Brothers.
- Nielsen, K. A. (2012). Aktionsforskningens historie – på vej mod et refleksivt akademisk selskab. I: Duus, G., Husted, M., Kildedal, K., Laursen, E. & Tofteng, D. (red.). *Aktionsforskning en grundbog*. København: Samfundslitteratur.
- OECD (2002). *Frascati Manual: Proposed Standard Practice for Surveys on Research and Experimental Development, 6th edition*. OECD.org.
- Strande, A. S. & Madsen, J. (2017). Aktivitetsbaseret undervisning og vurdering i naturfag. I: Gjøtterud, S., Hiim, H., Husebø, H., Jensen, L. H., Steen-Olsen, T.H. og Stjernstrøm, E. (red.). *Aksjonsforskning i Norge – teoretisk og empirisk mangfold*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk.
- Svensson, L. (2002). Bakgrund og utgångspunkter. I: Svensson et al. (red.). *Interaktiv forskning – för utveckling av teori og praktik*. Arbetslivsinstitutet.
- Schwencke, E. (2017). Kritisk utopisk aktjonsforskning (CUAR) og utfordringer i deltakende prosesser. I: Gjøtterud, S., Hiim, H., Husebø, H., Jensen, L. H., Steen-Olsen, T-H. & Stjernstrøm, E. (red.). *Aksjonsforskning i Norge – teoretisk og empirisk mangfold*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk.